

Kúria
í t é l e t e

Az ügy száma:	Bt.II.1.552/2023/7.
A határozat szintje:	törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2024. április 11.
Az ügy tárgya:	közúti veszélyeztetés és más bűncselekmény
Terhelt:	...
Első fok:	Sárvári Járásbíróság, 7.B.115/2021/12., ítélet, tárgyalás, 2022. március 31.
Másodfok:	Szombathelyi Törvényszék, 6.Bf.72/2022/11., végzés, nyilvános ülés, 2022. november 22.
Az indítvány előterjesztője:	a legfőbb ügyész
Az indítvány iránya:	a törvénysértés megállapítása és megváltoztatás

Rendelkező rész

A Kúria a közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálvá megállapítja, hogy a Sárvári Járásbíróság 7.B.115/2021/12. számú ítéletének és a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bf.72/2022/11. számú végzésének a járművezetéstől eltiltásra vonatkozó rendelkezése törvénysértő.

Az ítélet ezen rendelkezését megváltoztatja és a terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetést a közúti járművekre korlátozza.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** 1. A Sárvári Járásbíróság 7.B.115/2021/12. számú, 2022. március 31-én kihirdetett ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetében [Btk. 234. § (1) bekezdés], és segítségnyújtás elmulasztásának büntetében [Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés első tétel], ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, 3 év járművezetéstől eltiltás büntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés kétharmad részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A védelmi fellebbezések nyomán eljáró Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. november 22-én kihirdetett 6.Bf.72/2022/11. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős ügydöntő határozat ellen a legfőbb ügyész BF.1573/2023/2. szám alatt jelentett be jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján.

[4] Indokai szerint a terhelttel szemben a Szombathelyi Járási Ügyészség Közl.2421/2019/23. számon, 2021. szeptember 28. napján nyújtott be vádiratot a Sárvári Járásbírósághoz a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntette, valamint a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés 1. tétele szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztásának büntette miatt. A vádiratban a járási ügyészség – a Be. 422. § (3) bekezdése alapján – indítványozta, hogy abban az esetben, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmények elkövetését beismeri, és a tárgyalás tartásához fűződő jogáról lemond, vele szemben a bíróság halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztést, 3 év időtartamú közúti járművezetéstől való eltiltást és 3 év közügyektől eltiltást szabjon ki.

[5] Kifejtette, hogy a 2022. március 31. napján tartott előkészítő ülésen az ügyész a Be. 502. § (1) bekezdése szerinti indítványát a vádiratban írtakkal egyezően terjesztette elő. A terhelt az előkészítő ülésen a bűnösségét a vádiratban foglaltak szerint beismerte, és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról. A terhelt bűnösségét beismerő nyilatkozatát a járásbíróság végzésével elfogadta. A Sárvári Járásbíróság azt ezt követően meghozott 7.B.115/2021/12. számú, 2022. március 31. napján kihirdetett ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a vád szerinti bűncselekményekben és ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 3 év járművezetéstől eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az elsőfokú ítélettel szemben a terhelt és védője – a kiszabott büntetés enyhítése, illetve a kiszabott szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése érdekében – fellebbezést jelentettek be. A másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék a 6.Bf.72/2022/11. számú, 2022. november 22. napján kelt végzésével az első fokon eljáró bíróság ítéletét helybenhagyta, így az 2022. november 22. napján jogerőre emelkedett.

[6] Álláspontja szerint a Sárvári Járásbíróság 7.B.115/2021/12. számú ítélete és a Szombathelyi Törvényszék 6.Bf.72/2022/11. számú végzése törvénysértő.

[7] Ezzel összefüggésben rámutatott, hogy a Be. 565. § (2) bekezdésének – a határozat meghozatalának idején hatályos – rendelkezése szerint, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. A „súlyosabb” büntetés vagy intézkedés fogalmát a Be. – súlyosítási tilalomról rendelkező – 595. §-a tölti ki tartalommal.

[8] Ezzel összefüggésben hivatkozott Kúria – 2/2023. (VII. 5.) BK véleményével felülvizsgált – 32. BK véleményére, amely szerint a járművezetéstől eltiltás körének kiterjesztésénél érvényesül a súlyosítási tilalom.

[9] Erre figyelemmel – álláspontja szerint – a súlyosabb büntetés kiszabásának Be. 565. § (2) bekezdésében írt tilalma kiterjed a járművezetéstől eltiltás érvényesülési körének az ügyészség által a vádiratban és az ügynevezett mértékes indítványban foglaltaktól szélesebb körben történő meghatározására is.

[10] Mindezek alapján akként érvelt, hogy az eljáró bíróságok törvényt sértettek, amikor a bűnösség beismerését, a tárgyaláshoz való jogról történő lemondást, és annak bíróság általi elfogadását követően a mértékes indítványnál szélesebb körű, általános jellegű járművezetéstől való eltiltás büntetést szabtak ki a terhelttel szemben.

[11] Hivatkozott arra, hogy a törvénysértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható. Az ügyészség által az előkészítő ülésen indítványozottnál súlyosabb büntetés kiszabása nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, így nem minősül a Be. 649. § (2) bekezdésében szereplő eljárási szabálysértésnek, ezért felülvizsgálati eljárás alapja sem lehet.

[12] Mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria a törvénysértést állapítsa meg, a jogerős ítéletet változtassa meg, a terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás érvényesülési körét korlátozza a közúti járművekre.

[13] A bejelentett rendkívüli jogorvoslat alapján a Kúria az indítvány tanácsülésen való elbírálását tartotta indokoltnak. Az e tájékoztatással kézbesített jogorvoslati indítványra a terhelt és védője nem tett észrevételt.

[14] **III.** A törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítvány alapos.

[15] A Kúria a Be. 666. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja a Be. 649. § (2) bekezdésében írt eljárási szabályok megtartását.

[16] A Sárvári Járásbíróság a 7.B.115/2021/12 számú ítéletét a 2022. március 31-én előkészítő ülésen hozta meg. Az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására az ügyész fenntartotta a vádiratban foglalt, a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit és a büntetés mértékére, illetve tartamára tett indítványát arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A terhelt a bűnösségét beismerte és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, és a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése szerint elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát (12.B.115/2021/12-I. számú végzés).

[17] Ha a bíróság az előkészítő ülésen a terhelt beismerését végzéssel elfogadja és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a bünteteskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja [Be. 504. § (4)-(6) bekezdés]

[18] A Be. 565. § (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E törvényhely korábbi hatályos szövege a hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés fogalmát tartalmazta. A törvény szövegének ezen módosítása azonban nem érintette e rendelkezés [Be. 565. § (2) bekezdés] változatlan lényegét, mely szerint a bíróság számára az alkalmazható szankció korlátja a vádirat, illetve az előterjesztett indítvány tartalma.

[19] Mindezek alapján a következőkre mutat rá a Kúria.

[20] Eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye [Be. 648. § b) pont] a Be. 649. § (2)

bekezdésében felsorolt esetekben. E törvényhely d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[21] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket tartalmazza, azonban ezek között nem szerepel az előkészítő ülésen elfogadott beismerő vallomás alapján meghozott ítéletben, a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványban megjelölt szankciónál akár súlyosabb, akár hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés alkalmazása.

[22] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A súlyosabb büntetés, illetve intézkedés fogalma kétségtelenül a súlyosítási tilalom (Be. 595. §) rendelkezéseihez kapcsolódik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatályos szövegezés szerinti súlyosabb jogkövetkezmény Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalma azonosítható lenne a súlyosítási tilalommal. Ugyanis a bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen való elfogadása esetén – valójában változatlan tartalommal – irányadó a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom, melynek lényege az, hogy ebben az esetben a terhelt terhére beterjesztett ügyészi fellebbezés által megnyílt súlyosítás korlátját kifejezetten a vonatkozó eljárási szabályok szerint előterjesztett konkrét ügyészi indítvány (vádirat) képezi. Ekként a súlyosítási tilalom nyilvánvalóan nem azonosítható – eddig sem volt azonosítható – a hátrányosabb, illetve a hatályos szabályozás szerint a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalmával.

[23] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése és a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen (Be. 595. §)

[24] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat azonban a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb, illetve hátrányosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénytől határozat orvoslására nem vehető igénybe.

[25] Mindezek tükrében a legfőbb ügyész által nevesített eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján nyílik törvényes lehetőség.

[26] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a Szombathelyi Járási Ügyészség a Közl.2421/2019/23. számú, 2021. szeptember 28-án kelt vádiratában közúti veszélyeztetés büntette és segítségnyújtás elmulasztása büntette miatt emelt vádat a (korábbi neve) terhelttel szemben. A Sárvári Járásbíróságon a 2022. március 31-én tartott előkészítő ülésen eljáró ügyész a terhelt beismerése esetén alkalmazandó szankció vonatkozásában a terhelttel szemben – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap börtön, 3 év közügyektől eltiltás és 3 év közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására tett a vádirattal egyező indítványt (7.B.115/2021/12. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal).

[27] A Sárvári Járásbíróság a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta és a 12.B.115/2021/12. számú ítéletét a 2022. március 31-én tartott előkészítő ülésen hozta meg. E szerint a terheltet – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, 3 év járművezetéstől eltiltás büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés kétharmad részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[28] A másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék a 2022. november 22-én kihirdetett 6.Bf.72/2022/11. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[29] Ezzel az eljáró bíróságok a járművezetéstől eltiltást illetően túllépték a joghátrány mértékére tett konkrét ügyészi indítványt, és megsértették a súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelttel szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Ez kizárólag a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében orvosolható.

[30] A kifejtettek alapján a Kúria a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulataának megfelelően, a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak tartva megállapította, hogy a megtámadott határozat a terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás tekintetében törvénysértő.

[31] A törvénysértést a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdése szerint akként orvosolta, hogy a jogerős ítélet megváltoztatásával – az előkészítő ülésen tett beismerésre figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány kereteit meg nem haladó – a járművezetéstől való eltiltást a közúti járművekre korlátozta.

[32] **IV.** A Kúria elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügytípusra öttagú tanács eljárását rendelte el.

[33] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulója zárja ki.

Budapest, 2024. április 11.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzinger Márton s.k. bíró